

ישראל צריכה שינוי קונספטואלי גם בנוגע לאיראן

06.12.2023 | ד"ר יוסי מנשרוף written by

לאחר הזעזוע שספגה ב-7 באוקטובר, ישראל נדרשת לגבש מחדש את דוקטרינת הביטחון שלה. איראן היא מעצמה אזורית בהתהוות, שקוראת להשמדתה של ישראל, ולצד חתירתה ליכולת גרעין צבאית מקדמת מאמץ מקיף לחזק את שלוחיה במסגרת חתירתה להגמוניה אזורית ולהשמדת ישראל. במשך שנים התרכזה ישראל בהדיפת מאמצי איראן בתחום הגרעין. הטבח בשמחת תורה הוכיח שלצד זאת אסור לישראל להשלים עם קיום מערך הטרור המתקדם שהקימה איראן בגבולותיה.

למרות הטענות שאיראן לא ידעה מראש על מתקפת חמאס, אין עוררין שחמאס לא יכול היה לבצע ללא התמיכה המקיפה והגיבוי מאיראן. הסיוע האיראני לחמאס התקיים במשך עשרות שנים באמצעות הברחות אמל"ח. בהמשך, לאור הקושי מצד ישראל ומצרים, עברה איראן להבריא לרצועה ידע באמצעות השתלמויות בשטחה למהנדסי חמאס, ששבו לעזה ובאמתחתם הידע הדרוש לפיתוח המערך הרקטי והמנהרות של חמאס. חמאס, מצידו, אינו מסתיר לאן פניו. בכיר חמאס, ע'אזי חמד (24 באוקטובר), וחשבונות טלגרם של חוגים פלסטיניים המזוהים עם חמאס בגדה המערבית, מצהירים במפורש כבר כעת שאם יעלה בידיו הדבר, יבצע חמאס מתקפה קטלנית נוספת בנוסח ה-7 באוקטובר.

החזון האיראני להשמדת ישראל הוא ברור. איראן אינה מתכוונת להילחם בעצמה נגד ישראל אלא להעמידה תחת איום קיומי באמצעות רשת שלוחיה. ח'ומייני, מייסד הרפובליקה האסלאמית של איראן, ביטא את החזון הזה בהצהרתו ביולי 1979, חודשים ספורים לאחר הקמת המשטר האסלאמי, שאם כל המוסלמים יתאחדו ☑ די אם כל אחד מהם "ישפוך דלי מים" כדי לחסל את ישראל. בנובמבר 1989, חודשים ספורים לאחר עלותו לשלטון, הורה מנהיג איראן, עלי ח'אמנהאי, לכוח קודס, יחידת העילית במשמרות המהפכה (משה"מ) האחראית על מבצעי חו"ל, להקים "תאי חיזבאללה חמושים" ברחבי העולם, בהתאם להצהרת ח'ומייני מנובמבר 1988. לפיכך איראן אימנה, חימשה, טיפחה ומימנה בעקביות את חיזבאללה בלבנון, דיוויזיית האמאס חסין של משה"מ בסוריה, הג'יהאד האסלאמי וחמאס ברצועת עזה, החות'ים בתימן, ומגוון מליציות שיעיות בעיראק, במאמץ לכתר את ישראל באמצעות ארגוני התנגדות. בהתאם לכך הצהיר אחראי המבצעים במשה"מ, עבאס נילפרושן, בספטמבר 2019, על הצלחתה של טהראן לעבות את האסטרטגיה הזאת, באומרו שאיראן מכתרת ומאיימת על ישראל מכל צדדיה. לאור התקדמות פרויקט השלוחים הצהיר מפקד משה"מ סלאמי באותו חודש כי "המשימה הזו של חיסול המשטר הציוני כבר אינה חזון אלא משימה בת השגה".

אין ספק לפיכך לגבי המגמה שאיראן מבקשת להכתיב נגד ישראל. היא שואבת עידוד מאירועי

השבת השחורה ושואפת למנף אותם כדי להביא להשמדת ישראל. סלאמי הצהיר (1 בדצמבר) על כך במפורש באומרו כי "השטח הכבוש מעזה עד ת"א הוא 70 ק"מ, מצפון פלסטין ודרום לבנון ועד ת"א 120 ק"מ, ומהגדה המערבית ועד ת"א 40 ק"מ. הזמן הדרוש לחיסול המשטר המלאכותי הזה הוא מועט, ואם הפלסטינים יבצעו שוב את מבצע 'מבול אל-אקצא', הפעם למשך 48 שעות, המשטר הציוני יימחק מהעולם". ח'אמנהאי הביע בנאומו (29 בנובמבר) סיפוק מהתגשמותה של הוראתו לכוח קודס להקים תאי התנגדות בעולם, והסביר שכיום תאים אלו קובעים את גורל האזור, כפי שהתבטא לדבריו במתקפת "מבול אל-אקצא" שביצע חמאס.

כפי שנחשף בתקשורת הישראלית, בספטמבר 2023, למרות המב"מ הישראלי איראן מצליחה להעביר 30 אחוז ממשלוחי הנשק שלה לסוריה (כאשר משלוחי נשק נוספים, בהיקף בלתי ידוע, עוברים ללבנון). לצד זאת, איראן מנהלת באמצעות כוח קודס מאמצים מקיפים לחימוש יתר שלוחיה במזה"ת באמל"ח מתקדם. כחלק מתפיסת הביטחון החדשה שלה, ישראל חייבת לשים למטרה גם את כוח קודס עצמו, מרכז העצבים האזורי של ראש התמנון האיראני, ולתקוף את בכיריו ואת בסיסיו באיראן ובאזור. בכך היא תבהיר לאיראן שמוטב לה להפסיק את טיפוח שלוחיה, אחרת תישא בתוצאות. מבצעי ההתנקשות הרבים המיוחסים לישראל נגד יעדים ובכירים איראניים באיראן ומחוצה לה מזה כ-15 שנה מצביעים על יכולתה של ישראל לבצע הלכה למעשה מדיניות זו. המבוכה האיראנית מול ישראל השתקפה בשנים האחרונות במתקפות שהובילה איראן נגד יעדים אמריקאים באזור, כדי ללחוץ על ישראל להפסיק את מתקפותיה. כפי שביטאו בכירים באיראן, טהרן מודעת לנחיתותה הצבאית מול ארה"ב ולכן שואפת לא להידרדר למלחמה נגד ארה"ב. לצד זאת, איראן גם אינה מעוניינת להיגרר למלחמה מול ישראל, שתסכן את מתקני הגרעין שלה. למרות זאת, על ישראל לבצע את מתקפותיה בחתימה נמוכה.

המאמר פורסם ב-Israel Defense בתאריך 6.12.2023.